

מראי מקומות - יומא

נז:

עלמא הוא דחוי, שנדחה לגמרי. או שמא, אין שייך שיריים בדם אלא דם שהיה ראוי בשעת זריקת הדם, אבל כאן, כיון שהיו מחוסרי קבלה בשעת זריקה, אין להם דין שיריים להישפך ליסוד. עוד אפשר, שאין קבלה לאחר זריקה, וכיון שבשעת זריקה היה הדם בצואה, אין הקבלה שלאחר מכן מועילה, והוא מחוסר קבלה לגמרי, נמצא שלא היה ראוי למזבח כלל, ולכך אין זה שיריים.

ג. תנן כמאן דאמר מערבין לקרנות

חקר המקדש דוד (כ"ד, ה'), האם למאן דאמר מערבין לקרנות, דם הפר ודם השעיר שתי מתנות הם, אלא שנותן שתייהן כאחת, ולמאן דאמר מתנה צריכה שיעור, יהיו צריכין ליתן שיעור מתנה לדם הפר ושיעור מתנה לדם השעיר, או שאינם אלא מתנה אחת, ודין הוא שהמתנה תהא מדם הפר ומדם השעיר. ונפקא מינה גם למאן דאמר שאין צריכה שיעור, והיא כשמחשב על דם אחד מהם חוץ לזמנו וכדומה, שאם הם שתי מתנות, אם מחשב על דם הפר או על דם השעיר לבדם, הרי זו מחשבה הפוסלת, אבל אם מתנה אחת היא, כשמחשב על חצי מתנה, אין זה כלום.

א. או דלמא דחויין הוו ואזלי לאמה

הקשה הגבורת ארי, מדוע הם דחויין, הלא אף שבהיכל אין לזרוק מן התערובות אלא מן הודאין, אבל במזבח שמערבין לקרנות, וכך הוא הכשר מצותו, ודאי ראוי הן ליתן מהם גם על הקרנות, כיון שבלא זה צריך לערב הודאין יחד, יערב גם התערובות לתוך אותו מזרק שמערב בהם דם הודאין, ומה לי שלא היו ראויין ליתן מהם המתנות שבהיכל, עיין שם שהניח בקושיא.

ובמקדש דוד (כ"ד, ה') הביא קושיית הגבורת ארי, וכתב להוכיח מהירושלמי שאכן דין העירווי זה לזה תלוי בכפרה, ואם לא היה ראוי לכפרה בפנים, אין מועיל בה עירווי. עוד כתב שם ליישב, שעירווי מדם זה לזה עבודה היא, וצריך להעשות על ידי הכהן גדול, ואם נעשה מעצמו, ולא על ידי הכהן גדול פסול.

ב. למעוטי שירים שבצואר בהמה

חקר המקדש דוד (ל"ג, ב'), האם מה שהדם שנשאר בצואר בהמה אינו שיריים ונשפכין לאמה, האם הוא משום דיחוי, שאף למאן דאמר אין כוס עושה את חברו דחוי, היינו רק בקיבל ולא נתן ממנו, אבל אם לא קיבל אותו הדם כלל, לכולי